

Koeien vóór de eerste snede naar buiten is in veel gevallen gunstig voor saldo

Vroeg in voorjaar weiden biedt vele voordelen

Hans Coolen boert met robots op hoge zandgrond, Jaap en Wim Pronk weiden een groot koppel koeien op veengrond. Ondanks de verschillende bedrijfssituaties kiezen de veehouders er bewust voor om vroeg in het weideseizoen de staldeuren te openen.

Tot voor enkele jaren geleden besloten meer en meer veehouders hun koeien pas na het maaien van de eerste snede de wei in te sturen. 'Die trend is inmiddels duidelijk gekeerd', ziet Ton Derks van DLV Advies. 'De reden om het weideseizoen pas later te starten is dat het maaien van de volledige eerste snede een grote voorraad kuilvoer van de beste kwaliteit oplevert. Maar van het goede voorjaarsgras kun je de koeien ook direct melk laten maken', houdt hij de veehouders, die hij als weidecoach begeleidt, vaak voor. 'Vroeg beginnen met weiden vraagt aandacht, maar heeft beslist voordelen', aldus Derks.

Weinig krachtvoer, veel melk

'Als vroegweiden ergens kan, dan is het hier', stelt Hans Coolen. De Brabantse robotmelker uit Boerdonk beschikt over een huiskavel van 27 hectare gras voor ongeveer 100 koeien. De percelen liggen in één blok rondom de stal en hebben door grondsoort en ligging vrijwel altijd voldoende draagkracht. 'De winst van het maaien van de hele eerste snede, zoals veel collega's hier in de omgeving doen, zie ik niet', vertelt de veehouder. 'Toen we zeven jaar geleden met robots gingen melken, hebben we er vanwege het kostenvoordeel bewust voor gekozen om te blijven beweiden. Dat voordeel begint direct in het voorjaar. Juist van voorjaarsgras geven de koeien gemakkelijk – dat wil zeggen met weinig krachtvoer – veel melk'.

'Omdat de grasgroei in april nog rustig verloopt, lukt het bij vroegweiden relatief gemakkelijk om groeitrappen te maken en de koeien in een optimaal stadium in te scharen. Na de eerste snede is dat, door de hoge groeisnelheid, vaak veel lastiger', geeft Coolen aan. Volgens hem volstaat normaal gesproken een blok van ongeveer 12 hectare om de beweiding rond te zetten, voordat de koeien op het groen van de eerste snede gaan.

Het graasseizoen start in Boerdonk zodra er ongeveer een halve weidesnede op het land staat. 'Meestal is dat in de eerste of de tweede week van april', vertelt Coo-



VEEHOUDER

Hans Coolen boert in Boerdonk in een maatschap (CoolCows) met zijn vrouw Arabella van de Valk.

BEDRIJF

De maatschap beschikt over 40 hectare zandgrond, waarvan ruim 32 hectare gras. De koeien worden gemolken met robots.

VEESTAPEL

De veestapel van CoolCows telt 110 melk- en kalfkoeien met een rollend jaargemiddelde van 8401 kg melk met 4,51% vet en 3,55% eiwit. Van de ongeveer 70 stuks jongvee staan er 45 bij een opfokker.

len. De robotmelker hanteert stripgrazen als basisbeweidingsstelsysteem, waarbij de koeien de hele dag uitloop hebben en twee keer per dag een nieuwe strook krijgen aangeboden. 'Als de omstandigheden erom vragen, pas ik mijn systeem aan', vertelt hij.

Maaien is makkelijker

Weiden is voor de veehouder duidelijk meer dan de koeien een uitloop geven. 'Ik streef ernaar om de koeien zo veel mogelijk vers gras te laten vreten', vertelt hij. Tijdens het weideseizoen is de graskuil gesloten en krijgen de koeien op stal alleen mais bijgevoerd.

Voor de nacht zet de veehouder een baal gras aan het voerhek. 'De koeien nemen in het weideseizoen gemiddeld negen kilo droge stof op uit vers gras', schat Coolen. Hij realiseert zich dat het halen van deze doelstelling wel aandacht en tijd vraagt. 'Eerst alles maaien is gemakkelijker en zorgt voor minder werk', verklaart de veehouder. 'Maar ik weet zeker dat ik mijn extra inzet terugverdien omdat ik minder kosten maak.'

Melk aan de grond

De gebroeders Jaap en Wim Pronk hebben andere uitdagingen als het gaat om vroegweiden. Draagkracht is op hun veengrond regelmatig een knelpunt en de koppelgrootte van ruim 300 koeien maakt beweiden niet eenvoudig. Toch gaan ook in Broek in Waterland als het even kan in april de staldeuren al open. 'Veengrond moet je laten beweiden, anders houd je geen grasmat en draagkracht over', vindt Jaap, die het graslandmanagement voor zijn rekening neemt. 'We hebben in de loop van de jaren zeker 150.000 euro geïnvesteerd in kavelpaden om de 90 hectare huiskavel zonder gemodder te kunnen beweiden. Dat hebben we niet voor niets gedaan.'

'De melk zit aan de grond', citeert de Noord-Hollandse veehouder een oude boerenwijsheid, die volgens hem nog steeds geldt. 'Dat merken we vooral in het voorjaar. Als de koeien naar buiten gaan, stijgt hier altijd de melkproductie.' Tot voor enkele jaren terug hielden ook de gebroeders Pronk de koeien op stal tot na het maaien van de eerste snede. 'Vroegweiden kost een beetje grasopbrengst', motiveert Jaap deze keuze. 'Maar toen we kuil overhielden, zijn we de koeien eerder naar buiten gaan doen. Nu zien we dat de extra opbrengst niet opweegt tegen de kostenbesparing die we realiseren door een deel van de huiskavel voor te weiden. Na de eerste snede

beginnen is eigenlijk niks', verklaart de veenweideboer nu stellig. 'Eind mei groeit het gras vaak zo hard dat je heel snel vastloopt in je planning.'

Wisselen werkt niet

Vroegweiden lukt de gebroeders Pronk niet altijd. 'De koeien gaan pas naar buiten als er een halve weidesnede staat, als de draagkracht van het land voldoende is en als de veertiendaagse weersvoorspelling niet te veel regen aankondigt', vertelt Jaap. 'We beginnen met enkele uren per dag, maar al snel lopen de koeien 's morgens direct vanuit de melkstal naar buiten en daar blijven ze tot de middagmelking. Dan moeten ze tien uur per dag tevreden zijn in de wei.'

'Als de staldeuren in het voorjaar open

Er is veel voor te zeggen om al voor het maaien van de eerste snede te beginnen met beweiden. Twee leden van FrieslandCampina die bewust kiezen voor 'vroegweiden', delen hun ervaringen.



zijn gegaan, gaan ze in principe niet meer dicht tot de koeien definitief weer op stal komen', geeft Jaap aan. 'Wisselen tussen stal en wei werkt niet. Dat geeft te veel onrust. Als de koeien het weiden weer ontdekt hebben, zijn ze niet meer te houden.' |



VEEHOUDERS

De broers Jaap en Wim Pronk hebben in vof een melkveebedrijf in Broek in Waterland.

BEDRIJF

Het bedrijf van de gebroeders omvat 200 hectare grasland, waarvan 30 hectare beheersland, op veengrond. Wims schoonvader fokt op 50 hectare beheersgrond het oudere jongvee op.

VEESTAPEL

De veestapel bestaat uit ongeveer 360 melk- en kalfkoeien en ruim 200 stuks jongvee. De koeien realiseerden in 2016 op een rantsoen van uitsluitend gras en brok een bedrijfseconomisch gemiddelde van 7800 kg melk met 4,27% vet en 3,59% eiwit.